

STANOWISKO Nr 11/25/IX
NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ
z dnia 19 grudnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia rekomendacji w zakresie oceny spełniania przesłanki
nienagannej postawy etycznej przez osoby ubiegające się o przyznanie prawa
wykonywania zawodu lekarza**

Naczelna Rada Lekarska zaleca przyjęcie i stosowanie przez Okręgowe Rady Lekarskie rekomendacji zawartych w stanowisku Komisji Etyki Lekarskiej Naczelnej Rady Lekarskiej z dnia 17 października 2025 r. w sprawie zasad etycznej oceny osób ubiegających się o prawo wykonywania zawodu lekarza, które stanowi załącznik do niniejszego stanowiska.

SEKRETARZ

Grzegorz Wrona

PREZES

Łukasz Jankowski

STANOWISKO KOMISJI ETYKI LEKARSKIEJ NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ

z dnia 17.10.2025 r.

W SPRAWIE ZASAD ETYCZNEJ OCENY OSÓB UBIEGAJĄCYCH SIĘ O PRAWO WYKONYWANIA ZAWODU LEKARZA¹

Preambuła

Zawód lekarza jest zawodem zaufania publicznego, którego wykonywanie wymaga nie tylko odpowiednich kwalifikacji zawodowych, lecz także nienagannej postawy moralnej i etycznej. Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2024 r., poz. 1287), prawo wykonywania zawodu może uzyskać osoba, która posiada nienaganną postawę etyczną.

Komisja Etyki Lekarskiej Naczelnej Rady Lekarskiej, kierując się zasadami Kodeksu Etyki Lekarskiej oraz troską o zachowanie zaufania społecznego do zawodu lekarza, przyjmuje poniższe wytyczne interpretacyjne dla okręgowych rad lekarskich dotyczące oceny przesłanki „nienagannej postawy etycznej”.

§ 1. Zasada ogólna

1. Nienaganna postawa etyczna oznacza, że kandydat na lekarza:
 - szanuje godność człowieka i dobro pacjenta,
 - wykazuje się rzetelnością, empatią i poszanowaniem zasad etyki lekarskiej,
 - daje rękojmię wykonywania zawodu w sposób zgodny z jego etosem,
 - postępuje uczciwie, odpowiedzialnie i zgodnie z prawem.
2. Okręgowa rada lekarska ma prawo odmówić przyznania prawa wykonywania zawodu osobie, której dotychczasowe zachowanie w sposób oczywisty i istotny podważa te wartości.

§ 2. Sytuacje mogące świadczyć o braku nienagannej postawy etycznej

¹ W stanowisku lekarz oznacza także lekarza dentystę.

Za okoliczności uzasadniające negatywną ocenę etyczną mogą być uznane w szczególności:

1. Naruszenia prawa

- a) Skazanie za przestępstwo umyślne, w szczególności przeciwko życiu i zdrowiu, wolności seksualnej, mieniu, wiarygodności dokumentów lub przestępstwa korupcyjne.
- b) Wykonywanie bez uprawnień czynności zastrzeżonych dla lekarzy (np. iniekcje, zabiegi medyczne, używanie tytułu „lekarz”).
- c) Fałszowanie dokumentów lub składanie fałszywych oświadczeń związanych ze studiami, nostryfikacją dyplomu, stażem lub wnioskiem o PWZ.

2. Brak uczciwości i rzetelności

- a) Plagiat lub przypisywanie sobie cudzych osiągnięć naukowych.
- b) Świadome podawanie nieprawdy w dokumentach urzędowych lub egzaminacyjnych.
- c) Działania niezgodne z prawem lub zasadami współżycia społecznego w celu uzyskania korzyści materialnej lub niematerialnej.

3. Zachowania godzące w godność zawodu

- a) Publiczne wypowiedzi lub działania dyskryminujące, obraźliwe, o treściach antyzdrowotnych lub podważające zaufanie do zawodu.
- b) Udział w przedsięwzięciach pseudomedycznych, reklamowych wykorzystujących tytuł zawodowy lekarza w sposób sprzeczny z etyką.
- c) Zachowania rażąco niezgodne z zasadami kultury osobistej, uczciwości i szacunku wobec innych.

4. Zachowania świadczące o braku samokontroli lub odpowiedzialności

- a) Utrwalone nadużywanie alkoholu lub substancji psychoaktywnych bez podjęcia leczenia.
- b) Powtarzające się zachowania agresywne, nieprzewidywalne lub zagrażające bezpieczeństwu innych.
- c) Brak zdolności do autorefleksji i naprawy wcześniejszych błędów o charakterze moralnym.

§ 3. Zasady oceny

- 1. Ocena nienagannej postawy etycznej powinna być indywidualna, oparta na rzetelnych ustaleniach faktycznych i proporcjonalna do charakteru zarzucanego zachowania.
- 2. Uchybienia o charakterze incydentalnym, przy wykazanej skrupsie i naprawie, nie muszą przesądzać o odmowie PWZ.
- 3. Decyzja odmowna powinna być szczegółowo uzasadniona, ze wskazaniem konkretnych naruszeń i ich etycznego znaczenia.

§ 4. Zasady postępowania

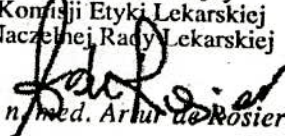
1. W przypadku powzięcia wątpliwości etycznych ORL może:
 - zwrócić się o opinię do komisji etyki lekarskiej,
 - przeprowadzić postępowanie wyjaśniające z udziałem kandydata.
2. Kandydatowi przysługuje prawo do złożenia wyjaśnień oraz przedstawienia dowodów na poparcie swojej postawy.
3. W sprawach wątpliwych należy kierować się zasadą ochrony godności zawodu i dobra pacjentów, a nie tylko literalną oceną formalną.
4. Możliwa jest rehabilitacja moralna, jeśli kandydat w sposób wiarygodny udowodni zmianę postawy, naprawę szkody lub długotrwałe przestrzeganie zasad etycznych.

§ 5. Znaczenie decyzji ORL

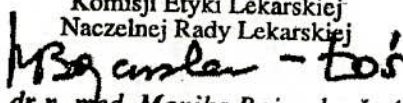
Odmowa przyznania prawa wykonywania zawodu z przyczyn etycznych nie stanowi kary, lecz środek ochrony zaufania publicznego do zawodu lekarza. Rada, wydając taką decyzję, realizuje konstytucyjny obowiązek samorządu zawodowego, o którym mowa w art. 17 Konstytucji RP — czuwania nad należytym wykonywaniem zawodu oraz przestrzeganiem zasad etyki.

§ 6. Postanowienia końcowe

1. Niniejsze wytyczne mają charakter interpretacyjny i służą ujednoliceniu praktyki orzeczniczej okręgowych rad lekarskich.
2. Komisja Etyki Lekarskiej rekomenduje, by każda ORL wprowadziła wewnętrzną procedurę dokumentowania przesłanek etycznych w procesie przyznawania PWZ.

Przewodniczący
Komisji Etyki Lekarskiej
Naczelnej Rady Lekarskiej

dr n. med. Artur de Rosier

Przewodniczący Komisji Etyki Lekarskiej NRL

Sekretarz
Komisji Etyki Lekarskiej
Naczelnej Rady Lekarskiej

dr n. med. Monika Bojarska-Łoś

Sekretarz Komisji Etyki Lekarskiej NRL